



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Att organisera för skolframgång

Maria Jarl, Ulf Blossing, Klas Andersson



Institutionen för pedagogik och specialpedagogik



Problemställning

- Hur kan det egentligen komma sig att vissa skolor lyckas bättre än andra skolor? Vad är det för processer och händelser som gör att vissa skolor år efter år uppvisar goda resultat medan andra skolor inte förmår bryta en negativ resultatutveckling?
- Finansierat av utbildningsvetenskapliga kommittén.
- Åren 2012 till 2015





Faktorer på framgångsrika skolor

- ett produktivt klimat och kultur,
- fokus på centrala lärandemål,
- adekvat uppföljning,
- verksamhetsorienterad personalutveckling,
- ett professionellt ledarskap,
- föräldramedverkan,
- effektiva pedagogiska metoder och
- höga mål





Men varför?

- Hur hänger faktorerna ihop?
- Vilken betydelse har de över tid?
- Hur varierar faktorerna i förhållande till omgivande miljö?
- Hur ska mindre framgångsrika skolor utveckla dessa faktorer?





Förklaringar

- Socioekonomisk bakgrund
 - Lärarkompetens
 - Klassrumsarbetet
 - Organiseringen av den lokala skolan
-
- 8 till 18 procent förklaras av skolfaktorer
 - Framgångsrika och mindre framgångsrika skolor





Organisering av skolor

- Sättet vi väljer att organisera enskilda skolor spelar roll.
 - organiseringen av skolornas ledningsfunktioner
 - av lärares arbete och
 - av undervisningens former
- Processororienterat perspektiv
 - Följa utvecklingsprocesser bakåt i tiden.
 - Jämföra framgångsrika och mindre framgångsrika skolor.
 - Olika kommuner.
- Skolbesök hösten 2013 i åtta skolor.





Syfte

Genom en processorienterad fåfallstudie av skolor som lyckas respektive inte lyckas väl avser vi därför att utveckla en teori om organiseringens betydelse för skolframgång.





Skolutveckling 1980 - 2008

- Från 1980 - 1991
 - Centraliserat huvudmannaskap
 - Centraliserad läroplan med decentraliserade tendenser
 - Lokal utveckling
 - Centraliserat stöd
 - Statlig utvärdering med ökat lokalt deltagande
- 1991 – 2008
 - Decentraliserat huvudmannaskap 1991
 - Centraliserad läroplan, målstyrning 1994
 - Friskolor, 1992
 - Lokal utveckling
 - Centraliserat stöd, MSU 2003-2008





Skolutveckling 2008 - 2013

- Decentraliserat huvudmannaskap
- Intensifiering av friskolor
 - Samma reglering, 2010 års skollag
 - Ökande antal
- Intensifiering av central läroplan
 - Ny läroplan 2011
 - Nationella prov
 - Individuella utvecklingsplaner
 - Allmänna råd om Planering och genomförande av undervisning
- Lokal utveckling, retorik men realitet?
- Intensifiering av centralt stöd, ex. "Lyften"...
- Intensifiering av statlig utvärdering, Skolinspektionen 2008
 - Målen utvärderas mer....mer fokus på implementering tidigare





Resultatutveckling 1998-2011

- Resultatskillnaderna mellan eleverna ökar under perioden 1998-2011.
- Inomskolevariationen är större än mellanskolevariationen.
- Mellanskolevariationen har ökat, men fortfarande mycket liten.
- Mellanskolevariationen ökar mest i storstadsregioner.
- Betydelsen av socioekonomisk bakgrund?
- Valfrihet ger förväntanseffekter...
- Därför intressant att välja skolor från stortadsområden kontra övriga.





Institutionellt perspektiv

- Vilka regelsystem präglar den enskilda skolan?
- Formella
 - Organisationskartor, handlingsplaner, rollbeskrivningar
- Informella
 - Reella rutiner och praktiker





Framgångsrika formella regelsystem Skolorganisationen

- Tydlig och effektiv infrastruktur
- God förbättringskapacitet
- Tydligt och fördelat ledarskap
- Fokus på förändring och lärande
 - att undersöka elevers lärande
 - att undersöka lärares lärande (om elevers lärande)





Framgångsrika informella regelsystem Praktikgemenskapen

- Praktikgemenskaper
 - Ett kollektiv
 - Samlas kring ett eller flera praktiska dilemman
 - Engagemang
 - För samtal kring hur dilemman kan lösas/hanteras
 - ”Producerar” tankeverktyg eller modeller....





Organisation kontra praktikgemenskap

- Organisationen
 - Fokus på målen
 - Ger riktning
 - Planeras fram
 - Kan komma i konflikt med medlemmarnas behov
- Praktikgemenskapen
 - Fokus på behoven
 - Ger kraft
 - Växer naturligt fram
 - Kan komma i konflikt med organisationens mål





Balans?

- Hur kan organisationen
 - fånga upp kraften i praktikgemenskapen?
 - ge praktikgemenskapen riktning?
- Kvaliteter i organiseringen?
 - Fördelning av ansvar?
 - Kommunikationssystemet?
 - Ledarskapet?
- Kvaliteter i processen?
 - Kvalitetssäkrande?
 - Granskandet?
 - Aktionslärande?
 - Undersökande?





Forskningsbilden – en summering

- Centrala frågor
 - Faktorer
 - Processer
 - Planerad förändring=lärande
 - Elevfokus
- Foga samman skilda traditioner
 - och resultatbilder...

